

Celebració dels 20 anys de l'existència del Grup de Filosofia Personalista (GFP) de la Societat Catalana de Filosofia (SCF)

El curs 2022-2023 es compliran 20 anys d'existència del GFP de l'SCF, ja es van iniciar els tràmits de constitució el mateix 2002; i es va desenvolupar el primer curs l'any 2003, amb la lectura i comentari en el grup del *Manifest al Servei del Personalisme* d'Emmanuel Mounier.

Tal com afirmàvem a la crònica del 2013 a *l'Anuari de la Societat Catalana de Filosofia*¹, persones com Lluís Alegret i Josep Casol –i aquests darrers temps, el nostre amic Josep M. Coll, el primer soci del grup– ens han deixat; però hem anat fent camí sobre la base de repensar la nostra època amb l'ajuda de pensadors, des dels anys trenta i quaranta del segle xx, fins als anys més recents del segle xx i xxi, com és el cas de filòsofs com Michel Henry, Lluís Cuéllar o Bonaventura Pedemonte. I els temes han anat sorgint en la perspectiva personalista com són les relacions humanes, els factors que les envolten (psíquics, antropològics, politicosocials, institucionals...), les qüestions filosòfoculturals, ètiques...

Com afegíem també en l'esmentada crònica del 2013, hem realitzat *Jornades Personalistes* (en aquesta segona dècada, els cursos 2013-2014 i 2018-2019 (com anotarem més avall), dedicades, respectivament, al tema de la *Identitat en el pensament de Paul Ricoeur* en el context del 'Anay Ricoeur (centenari del seu naixement: jornada V), i al tema dels *Drets humans* mitjançant la figura del professor de la Universitat de Barcelona en la dècada dels trenta, Jaume Serra Húnter (Jornada VI), als 75 anys de la seva mort *Cultura i barbàrie a la Catalunya dels anys trenta en la perspectiva personalista: Jaume Serra Hunter*.

Els membres actuals del grup són: Tura Pedemonte, Martí Teixidor, Sergi Mas, Xavier García-Duran, Samuel Segura, Xavier Semillas, Joan Gil, Ferran Meler, Mercè Rovira i Albert Llorca.

Respecte al funcionament del grup, hem anat llegint i analitzant els textos seleccionats ininterrompudament –el període de la pandèmia, les sessions es feien en línia.

No cal dir que, si bé el personalisme comunitari –segons afirmava Mounier– no té intenció ni tampoc bagatge sistemàtic filosòfic, és sobretot per nosaltres una actitud humanitzadora el fet de presentar diverses interpretacions filosòfiques. Per això, el destí filosòfic del personalisme va lligat a l'arrelament humà que tingui i a l'elaboració filosòfica i ètica que pugui establir. Per la

1. Anuari de la Societat Catalana de Filosofia (núm. XXIV), 2013, p.p. 223-225.

primera, el personalisme tindrà un destí humà; i per la segona, un abast filosòfic notable.

Quin futur, doncs, podem tenir? Es difícil fer prediccions, però com altres formes de pensament, el personalisme s'enfronta a un problema generacional; de manera que ha de procurar que els seus principis filosòfics tinguin cabuda en les preocupacions i en les preguntes de les persones joves del nostre món. Hom diria que en el món actual convé diferenciar tres trets: el que hom afirmi de la vivència immediata; el fet de requerir que les conclusions filosòfiques del personalisme s'apliquin al màxim; i donar per obvi que l'esser humà no és cap «cosa» al marge de la seva subjectivitat.

La triple divisa anterior que els joves haurien de veure com indiscutible ens condueix, a nosaltres i els joves, a formes d'aprenentatge en una societat –la postmoderna, agradi o no– que ens reclamarà combatre i actuar en unes circumstàncies no escollides. En aquestes condicions, els aprenentatges a què accedim ens parlen del valor del treball i de l'esforç en la comunitat que ens pertoca; actituds que es concreten en obrar «en» la massa o «per a» la massa, promovent els canvis en el cor humà i comproment-nos amb la veritat.

I tot això passarà, creiem, per rebutjar tot poder omnímode en la vida comunitària (que requereix que el poder no estigui concentrat en poques mans), que cadascú faci el que pugui i que hi hagi un refús de qualsevol explotació, de la natura inclosa. Si se segueixen aquests aprenentatges, estarem satisfets.

Heus aquí la llista de cursos i obres llegides i comentades dels pensadors escollits els darrers deu anys²:

- Curs 2013-2014: lectura i anàlisi de *Soi-même comme une autre*, de Paul Ricoeur. Obra de la maduresa del pensador (1989), i inici del període en què té present l'hermenèutica com a complement de la fenomenologia pràctica.
V Jornada Personalista el mes d'octubre de 2013: La identitat en el pensament de Paul Ricoeur (desenvolupada per Tura Pedemonte, Sergi Mas i Albert Llorca).
- Curs 2014-2015: lectura i anàlisi de *Êtant donné*, obra de 1997 de Jean-Luc Marion, que recull les reflexions del filòsof sobre el tema del do i de la donació.
- Curs 2015-2016: lectura i anàlisi de *Filosofía de la culpabilidad*, de Jean Lacoix, que culminà als anys setanta amb aquesta obra la seva trajectòria personalista de llarg abast humà.
- Curs 2016-2017: lectura i anàlisi d'obres de dos filòsofs; Nicolai Berdiaev: *Méditations sur l'existence*, i Paul Ludwig Landsberg: *Problemas del personalismo* (recull fet per Jean Lacroix d'onze estudis del filòsof).

2. Els deu primers anys ja foren ressenyats a l'*Anuari* esmentat.

- Curs 2017-2018: lectura i anàlisi d'*Incarnation (Encarnación, 2001 i La barbàrie (1999)* de Michel Henry). Dues obres que aprofundeixen en la interpretació cristiana de la condició humana.
- Curs 2018-2019: lectura i anàlisi de l'obra *El subjecte convocat. Estudi transversal del pensament de Buber, Rosenzweig, Lévinas, Marion i Ricoeur* (tesi doctoral presentada a l'Institut Catòlic de París l'any 1995, del nostre company Bonaventura Pedemonte, i conduïda per ell mateix). *VI Jornada Personalista, del mes d'octubre de 2018: celebració del 15è aniversari del Grup de Filosofia Personalista, en el marc del 70è aniversari de la Declaració Universal de Drets Humans de 1948, i del 75è aniversari de la mort de Jaume Serra Húnter. El títol de la jornada fou: Cultura i barbàrie a la Catalunya dels anys trenta en la perspectiva personalista: Jaume Serra Húnter. Els temes que es tractaren, mitjançant textos de Serra, foren, entre d'altres: la guerra, la pau i el pacifisme, el civisme, la nació (el nacionalisme i l'Estat), la cultura, la barbàrie (la «bèstia»), la por de la veritat...*
- Curs 2019-2020: lectura i anàlisi de l'obra d'Eduard Nicol *Metafísica de la expresión, 1957*; obra que fou objecte d'atenció especial pel fet que l'home és «expressiu» i simbòlic, sobre la base de desconfiar de la psico-sociologia de la dècada dels anys quaranta del segle xx i de les ciències vigents al llarg de gran part d'aquell segle. Un part del curs es va fer en línia, per motiu del coronavirus. (Hi ha un esbós de les aportacions d'alguns autors del GFP en el debat sobre aquesta obra a *Calidoscopi*, núm. 47, pp. 9-28).
- Curs 2020-2021: lectura i anàlisi de l'obra del psiquiatre Victor Frankl, *El hombre doliente*. Es varen fer les ponències en línia. Hi ha un esbós de les aportacions d'alguns autors del GFP en el debat sobre aquesta obra a *Calidoscopi*, núm. 49, pp.17-29).
- Curs 2021-2022: lectura i anàlisi de l'obra *El hombre y la verdad*, tesi doctoral de Lluís Cuéllar presentada a la Universitat de Barcelona l'any 1980.

La previsió per al curs 2022-2023 és la lectura i anàlisi de dues obres de Simone Weil:

Echar raíces i La gravetat i la gràcia (trad. cat.)

Així mateix, hi ha prevista la VII Jornada Personalista per fer el 27 d'octubre de 2022 a la seu de l'Institut d'Estudis Catalans (Societat Catalana de Filosofia) per celebrar aquest 20è aniversari de la fundació del Grup de Filosofia Personalista. El tema serà Educació i Personalisme, desenvolupat per alguns dels membres del grup i presidit pel president de la Societat Catalana de Filosofia, el Dr. Conrad Vilanou.

Albert Llorca,
 Coordinador del GFP